

# • FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 5.

Lýsingaprisur fyri petittreglur: 30 øyr. á forsiðuni,  
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst  
avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 31. januar 1933.

Kostar kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið  
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstodum  
og skrivstovuni. Telf. 143.

7. árg.

## Mands Villie — Mands Himmerig.

Skat.

Et af de Punkter, som Socialdemokratiet her har paa sit Program, er kommunal Beskatning efter stigende Skala. —

I et lille Samfund med en fattig Arbejderbefolkning er, som enhver kan forstaa, Indtægterne smaa, det fremgaar jo af Ordet fattig, og derfor er Evnen til at betale Skatter ret minimal. Naar saa alligevel et saadant Samfund har Brug for et ret stort Pengebeløb for at dække sit aarlige Forbrug, det vil sige blive nødt til at lægge et stort aarligt Budget eller Overslag over beregnede Indtægter og Udgifter, saa indtræffer det sørgelige Tilfælde, at de smaa Indtægter maa beskattes ret højt, trods det, at de ikke kan bære Beskatningen uden at denne føles som et stort Tryk og skaber en Refleksbevægelse: »Er det ikke umoralsk at plage os, der ikke har Raad dertil, med disse høje Skatter?»

Nu er det imidlertid altid saadan, at intet Samfund er saa fattigt at der jo er en Del Personer eller Institutioner, der er saa stillet, at de er i Stand til at yde et Beløb, der er saa stort, at det kan dække en betydelig Del af det hele aarlige Skattebeløb. —

Imidlertid er Løven for Skattepaaligning ikke saaledes indrettet, at man kan gaa denne lige Vej, at lade dem, der sidder med de store Indtægter, betale en Skat, der paasser til disse deres Indtægter. Nej, de skal betale i samme, eller omtrent samme, Forhold som dem med de smaa Indtægter, dem der faktisk slet ikke har Raad til at betale Skat. Der kan højst lægges en vis Procentdel til deres opgivne Indtægter og saa lignes efter samme Maalestok eller Skala.

Det, der tiltrænges, er en Forandring af Løven, saa der indføres Paaligning efter **stigende Skala**, hvorved man faar gennemført, at de store Indtægter kommer til at bære den store Skattebyrde. De har den absolute moralske Forpligtelse dertil, for i de fleste Tilfælde er deres Indtægter fremkommet ved en eller anden Art af Forretning, hvis Overskud for en stor Del er skabt af den store ubemidlede Befolkning, der samtidig betaler en ret høj Skat af sine smaa Indtægter. — Vi har ikke længer Lov til at gaa efter et gammelt, misforstaaet Bibelord: »Den der har, ham skal meget

gives, saa han skal have til Overflod, men den der ikke har, ham skal fratages.» Verden har længe nok hørt disse Ord hævet af dem, der staar i Tjeneste hos dem, der har meget.

Lad os tage et Eksempel: En Mand kan tjene 2000 Kr., hvilket ikke er meget i disse dyre Tider, og deraf skal han føde og klæde sig, Kone og to Børn. Dertil kommer saa Brændsel og Afdrag paa Hus samt mulig Renovation og Betaling for Elektricitet. Denne Mand har Interesser af forskellig Art og vil gerne leve, som det sommer sig et dannet Menneske; han har absolut samme Eksistensberettigelse som nogen anden god Byens Borger. Han kommer maaske af denne Indtægt til at betale 100—120 Kr. i Skat.

En anden Mand tjener ved Forretning eller Embede 20.000 Kr., har samme Husstand og har ikke mindste Ret, menneskelig eller dannelsesmæssig talt, fremfor den anden til større Livsnydelse. Denne Mand kan efter geldende Lov næppe sættes højere end maaske noget over 2000 Kr. i Skat. — Den ene har ca. 1880 Kr. tilovers til at leve af, naar Skatten er betalt, medens den anden har ca. 18000 Kr. til samme Brug. — Disse Tal taler deres tydelige Sprog, og der kan ikke rejses nogen Indvending derimod. —

Vi ser heraf, at Skatteloven, der ikke tillader stigende Skala, er uheldig og bør ændres snarest mulig. — Men hvem skal arbejde for en saadan Sag? Hvem er det, der paa sit Program har Arbejdet for dem i vort Samfund, der trænger til Hjælp baade materielt og aandeligt? Husk paa, Fattigdom holder mangan en nede, der har og har haft Evnen til at bære sig op paa Aandslivets højeste Tinde. Hvem er det, siger vi, der har taget Arbejdet for Smaafolks Ret paa sit Program? Det er Socialismen, Socialdemokratiet. —

Hvad var saa naturligare end at en Befolkning, der lider under Tilværelsens Uretfærdighed, og som klager over, hvor ulige alt er fordelt her i Verden, baade Indkomst og Udgift, over det store Skel mellem rig og fattig, hvad var naturligare, siger vi, end at denne Befolkning stillede sig i vore Rækker og gennemførte sine Krav? Og det kan den, om den nogensinde kan lære at se, hvor Frelsen er at finde. —

Well! man er Arbejder, organiseret Arbejder eller Fisker, men Socialdemokrat! Nej Tak! vi er ikke Socialister! Vi har

faaet indviet en rød Fane — men vi er ikke med jer —. Vi er Sambandsmænd eller Selvstyrefolk, maaske »loysingarmenne«, vort »politiske« Stade peger mod andre Maal! —

Og Verden gaar sin Gang, og Udviklingen gaar jer Næse forbi, thi I har lukket jer inde, lukket jer inde i taagede Begreber, I ikke selv forstaa, fordi de svæver i Luften.

Kommer nu den Dag, da f. Eks. vi skal til at arbejde for en mere retfærdig Skattelov, hvem skal saa arbejde for den? I vort Byraad her i Thorshavn kan vi Socialdemokrater ikke komme til at arbejde, for endnu har vi kun eet Medlem, men hvorfor har vi kun eet Medlem? Hvis Skyld er det? Er det ikke jeres Skyld, I der stemte som Sambands- eller Selvstyrefolk — eller om I kunde, som Løsrivelsesfolk. — Er det ikke jeres Skyld, naar I glemte, at det er Socialdemokratiet og ingen anden, der har dette Maal og saa mange andre paa sit Program?

Husk saa paa, I har jer selv at takke for, at der er for faa Talsmænd paa Ting og i Byraad for jeres Interesser. I var deres Modstandere, eller I var passive, da det gjaldt — og saadan vil I blive ved at være, saalænge I gaar og tumler med Begreberne: Samband—Selvstyre—loysing, uden at tænke paa, at Fremtiden kun har een Plads til jer: Socialdemokratiet. Finder I ikke den Plads, under hvad Form den end findes, er der ingen anden Plads til jer ejendomsløse, end Undergangen.

Men, endnu engang: Lad være med at klage, for »Mands Villie — Mands Himmerig«!

## Úr býráðinum.

Fundur var miðvikudagin 25. januar kl. 8 við hesari dagsskrá:

- Frá kassanevndini:
  - a. Bonarbræv viðvíkjandi kom-b. Bonarbræv viðvíkjandi keypi av leigutroð.
  - c. Bræv frá fátanum viðvíkjandi gotukoyring.
  - d. Mál viðvíkjandi afturrindan av ellistyrki.
- Frá teknisku nevndini:
  - a. Ásetan av víddini av havnini.
  - b. Bræv frá sunnheitskommis-siónini viðvíkjandi náttúrus-unum úti í Grind.
  - c. Bonarbræv um loyvi til at byggja »W. C.« úttan septi-tank.
- Frá skúlanevndini:
  3. Mál viðvíkjandi skúlapen-ingastudningi.
  4. Oyggjavegurin.

Her umframt vóru einkult

onnur mál til viðgerðar, t. d. bræv um loyvi til at selja part av eini troð, umsókn um loyvi til at byggja bílskúr, og so bræv frá »traðarmannafelagi« um keyp av Húsagarði.

Hesi ymisku mál elvdu nakað av diskussjón, t. d. komu Ni-clasen og Joensen ikki á samt um bílskúrið ella »garrage«, sum tað eitur í finari máli. Niclasen helt, at jarnklæðningur var ivaleysa tryggur móti eldihrandi, men Joensen kravdi, ella meinti, at býráðið átti at krevja ce-menthús. Harav kom ein ójafni millum teir um, hvat av hesum vakrari var. — Og so var tað tó ikki annað enn eitt bílskúr!

Sakin um keyp av Húsagarði elvdi nógv kjak, serliga um spurningin keyp ella festi, men flestir vóru fyri keypi. Og tað kann ikki avnøklast, at skal Húsagarður takast úr slektini og leggjast út til innhægur, má vel keyp verða besti vegur at ganga, um hetta festi í lag og peningurin ikki verður ov stóur. Málið fór í kassa-nevndina.

I hesum máli talaði P. Niclasen nógv um at fáa fólk betri líkindi fyri jarðadyrking, hann talaði um studning til dyrking eins og í øðrum londum. At fara í holt við jarðadyrkan **langt burtur** er ógjórligt hjá fátækum monnum, tí hvørjum skulu teir liva av, meðan teir gera hetta arbeiði, sum **einaferð** verður eitt stórt líð í landsins kulturi? Hann talaði um uppyrkan av Havnadali, sum, eftir hvat hann hevði høyrð konan mann siga, kundi foða líka nógv neyt, um hann kom undir kultúr, sum hann nú foðir seyð.

Har varð nógv talað um at hegna alla jorðina, so komu teir, sum traðarstykkini ligu, skjótari framat at kunna arbeida. Sum nú er, gongur ein so long tíð til at fáa øll hesi pettir hegnaði, hvør hjá sær. Eitt vóru allir á einum máli um, at seyðurin skuldi burtur — — »langt burtur í haga«. Einaferð fjóðaði tað: »U! er Føroya gulle«, nú siga enná bondur okkara — so hóyrst — at tað er einki annað enn **tap** í seyðinum, tað loysir seg ikki í fáast við hann. —

Talað varð aftur og fram um spurningarnar: keyp og festi. Sum stuðul fyri **sina stóðu**, sum var **keyp**, helt P. Niclasen fram, at tá teir menn, sum bonarbrævið høvdu undirskrivað, nevndu **keyp**, so máttu vit lurta eftir teimum, tí **har var sak-kunnskapurin!!**

Aftur og fram fór kjakið, og málið endaði so, sum áður sagt, í kassanevndini, og har liggur tað so og hvíllir seg, hvat tað vel kann treingja til oman á henda dyst. —

Annars var málið um náttúrusíðni úti í Grind aftur til umrøðu, og hetta »skittliga« mál fírdi vel so nógvan orðadrátt við sær um hesar neyðturvulgu gerðir, bæði innan- og úttanhysis. Seinasta mál á dagsskráini var oyggjarvegurin.

Frá Havnar arbeiðsmannafel-

agi var komið soljóðandi um-sókn til Havnar býráð:

Undertegnede Formand for »Havnar arbeiðsmannafelag« henvender sig herved paa For-eningens Vegne til Thorshavns Byraad i Anledning af den store Arbejdsloshed, for om muligt gennem Kommunen at faa iwerkstaaet nogle ekstraordinære Arbejere.

Maaske kunde Kommunen gennem en Henvendelse til Stat-ten faa bevirket et Tilskud til Iverksettelse af Nodhjælpsar-bejere, idet Arbejdslosheden her i Byen i Øjeblikket er større end den nogensinde før har været.

Ved en Optælling d. 13. Jan-uar d. A. blandt Arbejdsman-nafelags ca. 500 Medlemmer, hvil-ke vil sige saa godt som hele Byens Arbejderstand, viste det sig, at 98 Personer var fast be-skæftigede og 66 for kortere Tid (Daglejere), Resten 336 gaar arbejdsløse, og Udsigterne for Arbejde i Løbet af Vinteren og Foraaret er meget smaa, saale-des at man maa antage, at Stil-lingen nærmest maa forværres.

Hvad der gør Stillingen værre for den enkelte Arbejder under disse Forhold er tillige, at Ar-bejdsloshedsunderstøttelse sta-digvæk ikke har kunnet indfø-res, saaledes at den arbejdsløse i daarlige Tider intet har at staa imod med.

Orðadrátturin, ið vardi til væl út á náttina, var bæði langur og drúgur, men av tí, at vit ikki kunnu verða við so leingi, kunnu vit ikki í hesum bláði fáa nakað »referate« við. Mogu-liga fáa vit givið okkara lesarum nakað um tað seinri. —

Málið endaði við viðtøku um at senda soljóðandi umsókn niður til ríkisráðið, deildina fyri »of-fentlige Arbejdere«. —

Man tillader sig herved at henvende sig til Ministeriet i An-ledding af den vedvarende store Arbejdsloshed i Thorshavn. Ar-bejdslosheden er vokset fra Aar til Aar, dels paa Grund af en større Tilgang fra Bygderne, og dels fordi adskillige større Virk-somheder har maattet indkrænke betydeligt, eller helt har indstil-let Arbejdet paa Grund af Kri-sen.

Fra Arbejdssammenslutningen i Thorshavn »Havnar arbeiðs-mannafelag« har Byraadet mod-taget medfølgende Skrivelse, ifølge hvilken over 3/4 af Byens Arbejdere for Øjeblikket er ar-bejdsløse, og Udsigterne for Ar-bejde i den kommende Tid er meget smaa, medmindre Kom-munen selv sætter Ekstraarbej-der i Gang.

Arbejderne har i de forgaande Aar haft Arbejde i Sæerdelesh ved Vejanlæg, som f. Eks. i Som-meren og Efteraaret 1932 ved-ligeholdes ved det Statslaan paa 55.000 Kr., Thorshavns Kommu-ne erholdt i dette Øjemed. (Jfr. Skrv. til Justitsministeriet af 16. Novbr. 1931, hvoraf tydeligt fremgaar, hvilke Vejarbejder Kommunen har iwerkstaaet.)

Disse Arbejdere, der nu gaar